

Brazylijski sąd zawiesił koncesję Belo Monte

24 stycznia 2016

Olbrzymia elektrownia wodna Belo Monte, położona na rzece Xingu w sercu brazylijskiej Amazonii była już bliska rozpoczęcia swojej działalności – lecz oto kontrowersyjna tama, potencjalnie trzecia co do wielkości na naszej planecie – została zablokowana w zakresie generowania energii przez brazylijski system sądowniczy do czasu aż jej budowniczowie oraz brazylijski rząd nie zadośćuczynią wcześniejszym zobowiązaniom podjętym wobec rdzennej ludności regionu.

Sędzia federalna Maria Karolina Valente do Carmo podczas rozprawy w mieście Altamira, w stanie Para, a więc dokładnie tam gdzie znajduje się zapora, oficjalnie zawiesiła licencję umożliwiającą funkcjonowanie tamy, zapowiadając, że nie zostanie ona przywrócona, dopóki jej właściciele, w tym konsorcjum Norte Energia SA, nie spotkają się z rządem Brazylii w celu realizacji wziętego na siebie wcześniej wymogu: czyli reorganizacji regionalnego biura FUNAI, rządowej agencji ds. Indian, której zadaniem jest ochrona rdzennej ludności kraju.

Ponadto sędzia Valente do Carmo ukarała – obie strony porozumienia, a więc rząd i konsorcjum – grzywną w wysokości 900 tysięcy reali (225 tys. dolarów USD) za nieprzestrzeganie zobowiązań wobec FUNAI, które były częścią regulacji warunkujących otrzymanie wstępnej licencji w 2010 roku.

To kolejna legislacyjna mina, na którą nastąpiły jednostki patronujące budowie zapory. Licencjonowanie projektu zostało opóźnione we wrześniu 2015 roku przez Brazylijski Instytut Środowiska i Zasobów Naturalnych (IBAMA), dlatego, iż strona realizująca projekt nie wypełniła wszystkich nakazów związanych ze złagodzeniem skutków zalania tysięcy akrów lasów

deszczowych – powodzi, które doprowadzą do przesiedlenia 20 tysięcy ludzi.

W grudniu ostatniego roku prokuratura federalna rozpoczęła postępowanie sądowe w sprawie zarzutów o „etnobójstwo” wobec siedmiu grup tubylczych, którego miano się dopuścić podczas budowy tamy Belo Monte. Wcześniej, także w 2015 r., prokuratorzy federalni odkryli, że Norte Energia naruszyła 55 różnych zobowiązań, koniecznych do spełnienia aby zapewnić przetrwanie grup tubylczych, rolników oraz rybaków, którzy utracą domy, ziemie i zasoby w toku konstrukcji i uruchomienia tamy. Rdzenni mieszkańcy regionu walczyli z tamą od samego początku, twierdząc, że Belo Monte pogorszy jakość wody, uderzy w pogłowie ryb i tradycyjną kulturę łowiecką. Szczególnie zwracają uwagę na zmniejszenie przepływu rzeki w regionie tzw. wielkiego zakrętu rzeki Xingu, gdzie żyją Indianie Juruna i Arara oraz inne grupy etniczne.

Dla Indian budowa tamy Belo Monte jest jak demon, którego widmo powraca i zakrywa cieniem okoliczne lasy od półwiecza. W 1970 roku junta wojskowa rządząca wówczas Brazylią przymierzała się do budowy kilku tam na Xingu, lecz została zmuszona do wycofania się z pomysłu. Cywilny rząd Brazylii powrócił z projektem w 1989 r., ale opór wobec niego był tak silny, że pożyczkodawcy odmówili współpracy. W 2010 r. rząd Brazylii pod przewodnictwem Lula da Silvy i Dilma Rousseff, zmniejszywszy jego zasięg i skalę oddziaływania, wrzucił projekt na stół kreślarski po raz trzeci. Przeciwnicy projektu zwracają uwagę na to, że może się on okazać na tyle niewydolny energetycznie, że w przyszłości jego administratorzy wystąpią z propozycją budowy dodatkowych tam wspomagających.

Tymczasem w ostatnich dniach bliżej projektowi postanowiła się przyjrzeć Międzyamerykańska Komisja Praw Człowieka (IACHR). Brazylijskie instancje rządowe od sześciu lat reagują jednak agresywnie na wszystkie apele o konsultacje i wysłuchanie woli tradycyjnych społeczności z dorzecza Xingu. Brazylijscy politycy grozili nawet, że zawieszą swoje członkostwo w

Organizacji Państw Amerykańskich i cofnął dofinansowanie dla jego organu egzekwującego prawa człowieka w obu Amerykach, czyli IACHR, jeżeli „obce agendy będą się wtrącać w wewnętrzne sprawy Brazylii”.

Opracowanie: Damian Żuchowski

Na podstawie: News.Mongabay.com, AmazonWatch.org, TheGuardian.com, Amazonia.org.br, AgenciaBrasil.EBC.com.br

Źródło: WolneMedia.net